

*Apstiprināta
ar LBTU Padomes 10.02.2023. Lēmumu Nr. 14
(Protokols Nr. 13)*

**LATVIJAS BIOZINĀTŅU UN TEHNOLOĢIJU UNIVERSITĀTES (LBTU)
INTERNACIONALIZĀCIJAS POLITIKA**

Jelgava

2023

LBTU Internacionalizācijas politikas pamatprincipi

1. LBTU Attīstības stratēģijas 2023.-2027. gadam un LBTU Internacionalizācijas politikas savstarpēja atbilstība.

LBTU Attīstības stratēģijā 2023.-2027. gadam ir formulēta tās vīzija: “Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte ir mūsdienīga, nacionāli un starptautiski atpazīstama zinātnes universitāte - vadošā bioekonomikas un saistīto nozaru inovācijās un dabas resursu ilgtspējā Baltijas jūras reģionā.” Vīzijā akcentēta universitātes darbības starptautiskās atpazīstamība un sadarbība paredz tālāku tās internacionalizācijas procesu, savukārt internacionalizācija atbalsta LBTU attīstības programmu īstenošanu.

2. Visaptveroša internacionalizācija.

Internationalizācija nodrošina LBTU spēju integrēties starptautiskajā vidē, lai uzlabotu studiju un pētniecības kvalitāti un dotu ieguldījumu gan savas augstskolas, gan sabiedrības attīstībā. Tāpēc pēdējā laika augstākās augstskolu un to asociāciju politikas dokumentos tiek akcentēta visaptverošas internacionalizācija (*comprehensive internationalization*), - process, kas aptver ikvienu augstskolas struktūrvienību, un kas nodrošina ikvienas studiju, pētniecības un administrēšanas funkcijas īstenošanu starptautiskajā dimensijā. Tādējādi internacionalizācija politika ir t.s. “horizontālā politika”, - tā caurvij studiju, pētniecības, zināšanu pārneses un administratīvā darba procesus.

3. Izcilības reputācija kā LBTU starptautiskās atpazīstamības pamats.

Apzinoties starptautiskās konkurences palielināšanos izglītības, zinātnes un inovāciju piedāvājumā un meklējot jaunās iespējas, augsta reitinga universitātes pozicionē sevi kā starptautiskas universitātes (*global universities*). Izcilības reputācija tiek izmantota kā pamats jaunu akadēmisko partnerību veidošanai, bet tās savukārt – starptautiska finansējuma, augsti kvalificēta personāla un labu starptautisko studentu piesaistei. Tādējādi starptautiskā sadarbība nodrošina attīstības resursu piesaisti no augstskolas ārējās vides.

4. Labākās prakses īstenošana LBTU ārvalstu studējošo piesaistē un studiju vides nodrošināšanā.

LBTU ir parakstījusi *Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā* ar Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju, Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Iekšlietu ministriju un citām augstskolām. Ar šo vienošanos LBTU savas kompetences ietvaros apņemas sekmēt pozitīvu valsts tēlu, augstākās izglītības starptautisko reputāciju un ārvalstu studējošo pozitīvu pieredzi.

5. Vienlīdzīgu iespēju, nediskriminācijas un iekļaujošas dzīves vides nodrošināšana LBTU ārvalstu studējošajiem un personālam.

LBTU nepieļauj atšķirīgu attieksmi un ierobežojumus, kam par pamatu ir personas rase, ādas krāsa, tautība, valoda, dzimums, sociālā izcelsme, mantiskais vai ģimenes stāvoklis, veselības stāvoklis, vecums, reliģiskā piederība un politiskā pārliecība. LBTU īsteno “nulles tolerances” politiku pret vardarbīgu un pretsabiedrisku uzvedību.

Internacionalizācijas tendences Eiropas augstākās izglītības telpā

6. Līdztekus tradicionālajai praksei, Eiropas augstskolu internacionalizācijas stratēģijās/politikās ir parādījušies jauni akcenti:
 - 6.1. rūpes par augstskolu starptautiskās reputācijas paaugstināšanu, akadēmiskās ekselences piemērus eksponējot starptautiskajā informatīvajā telpā;
 - 6.2. augstskolu pētnieciskā darba starptautiskās atpazīstamības palielināšana, iesaistoties starptautiskos pētnieciskās informācijas tīklos (piemēram, *SciVal*, *EOSC*, *EURAXESS*) un darot publiski pieejamas savu pētījumu un jomu ekspertu datu bāzes;
 - 6.3. intensificēta dalība partnerībās, sadarbības tīklos, konsorcijs un asociācijās, īpašu vērību piešķirot sadarbībai ar augstas reputācijas partneriem, lai šādu sadarbību padarītu mērķtiecīgu, katrai no tām tiek izstrādāti atsevišķi rīcības plāni;
 - 6.4. katrā no pētījumu virzieniem kā universitātes piedāvājums starptautiskai partnerībai tiek izvirzīts vismaz viens globāla līmeņa pētījuma temats, ar kuru augstskola piesaka sevi kā potenciālo pētījuma projekta līderi;
 - 6.5. tiek konstatēts, ka internacionalizācija, kas balstīta uz izbraucošajām mobilitātēm, dod ieguvumus tikai nelielam docētāju, administratoru un studējošo lokam (5% - 10% no personāla), tāpēc jaunās internacionalizācijas stratēģijas paredz vairāk izmantot ārvalstu profesoru tiesšaites lekcijas; tas nodrošinātu starptautisko zināšanu un prasmju apguvi plašākam cilvēku lokam (t.s. *internationalisation at home*);
 - 6.6. internacionalizācijai ir jābūt orientētai ne tikai uz akadēmisko ekselenci vai ienākumiem, - tai jābūt arī iekļaujošai un jāattīsta iesaistīto personu sociālā kompetence;
 - 6.7. tiek organizēts darbs ar universitātes starptautiskajiem absolventiem (*alumni*), lai iesaistītu viņus augstskolas starptautiskās reputācijas paaugstināšanas pasākumos un pilna laika ārvalstu studentu rekrutēšanā;
 - 6.8. tiek īpaši veicināta augstskolu administratīvā un tehniskā personāla starptautiskās kompetences attīstība.

LBTU internacionalizācijas ārējās un iekšējās vides novērtējums

7. Universitātes starptautiskās sadarbības rezultāti iepriekšējās attīstības stratēģijas 2015.–2021. izpildes laikā ir atspoguļoti LLU gada pārskatos, skat. <https://www.llu.lv/lv/llu-pamatdokumenti>. Šajā periodā LLU darbības starptautiskais aspekts ir bijis saistīts ar vairākiem izaicinājumiem.
8. Ārējā vidē:
 - 8.1. ir notikusi lielu universitāšu sadarbības tīklu un konsorcijs izveide, kuri pretendē uz monopolsituāciju atsevišķās akadēmiskās darbības jomās Eiropā un pasaulē un demonstrē augstu konkurētspēju projektu resursu (*Horizon Europe*, *Erasmus+*, u.c.) piesaistē; šādos ilgstoši pastāvošos konsorcijs iekļūt kā partnerim ir grūti, jo faktiski tie pašlaik darbojas pēc “noslēgtu klubu” principa;
 - 8.2. īpaši jāakcentē, ka kopš 2019. gada notiek aktīvs Eiropas Universitāšu alianšu (*European Universities Initiative*) izveides process, kas rezultējas ar kopīgiem studiju virzieniem starp vairākām universitātēm;
 - 8.3. par augsta reitinga universitāšu mērķi tiek izvirzīta viedā specializācija (*smart specialization*) - virzība uz izcilību konkrētās pētniecības un studiju jomās, kas nodrošina to konkurētspēju par labāko studentu, pētnieku un mācībspēku piesaisti;

8.4. aktivizējas universitāšu darbības komercializācija un marketinga globalizācija, veidojot filiāles un pārstāvniecības augstākās izglītības tirgus perspektīvajās valstīs; augstskolu tēla veidošanai tiek piesaistītas profesionālas marketinga kompānijas, tiek īstenoti speciāli reitingu paaugstināšanas pasākumi u.c.;

8.5. LLU iesaiste augstākminētajās partnerībās ir bijusi novēlota, formāla un nepietiekama, tā lielākoties balstās uz individuālu pētnieku personiskajiem kontaktiem, bet resursu trūkums neļauj īstenot mērķtiecīgu un sistemātisku starptautiskā tēla veidošanas un mārketinga politiku.

9. Iekšējā vidē:

9.1. studentu skaita un budžeta ieņēmumu samazināšanās LBTU liek meklēt pieeju alternatīviem finansējuma avotiem, t.sk. apmaiņas un pilna laika ārvalstu studentu piesaistei; tomēr šādu studiju programmu pieejamību ārvalstu studējošajiem ir ierobežojuši vairāki faktori:

- nepietiekama Latvijas starptautiskā atpazīstamība un citu Latvijas augstskolu konkurence par studējošo piesaisti;
- augstas izmaksas mūsdienīgu mārketinga rīku izmantošanai;
- LBTU darbojas kā valsts finansēta augstskola, bet maksas studiju organizācija ir uzņēmējdarbība; līdz ar to studiju programmu marketinga jautājumos trūkst tirgus orientētas pieejas;
- vairāku piedāvāto studiju programmu satura komplikētība un to “nišas” raksturs;
- ceļošanas ierobežojumi dažādu ārējo nosacījumu dēļ, (īpaši nosacījumi vīzas saņemšanai, u.c.);
- nepietiekamas angļu valodas zināšanas iesaistītajām pusēm;

9.2. multidisciplināru pētījumu trūkums rada grūtības definēt plašas, globāli aktuālas pētījumu tēmas, kurās LLU varētu pretendēt uz vadoša partnera lomu vismaz Baltijas mērogā;

9.3. nepietiekama pilna laika ārvalstu studējošo integrācija LBTU vidē un Jelgavā;

9.4. fakultāšu un institūtu līmenī daļai personāla nav motivācijas aktīvai iesaistei jaunos starptautiskās sadarbības pasākumos.

10. Tajā pašā laikā pastāv vairāki LBTU turpmāko internacionalizāciju veicinoši faktori:

- universitātes vadības līmenī tā tiek atbalstīta kā viena no augstskolas darbības vispārējām prioritātēm;
- LBTU ir cilvēkresursi (SSC, Komunikāciju un marketinga centrs, Zinātnes un projektu attīstības centrs, Mūžizglītības centrs, starptautiskās sadarbības koordinatori fakultātēs) starptautiskās sadarbības attīstīšanai;
- fakultātēm ir plašs un jau aprobēts starptautisko studiju piedāvājums, t.sk. dubultā diploma un tiešsaistes formās;
- universitātē attīstās mūsdienīga pētniecības infrastruktūra, kas kalpo kā kvalitatīva darba vide ārvalstu mācītājiem un studentiem; atsevišķās pētniecības un studiju jomās LBTU ir izcilības potenciāls;
- kā liecina *International Student Barometr* un citas aptaujas, Jelgava ir pievilcīga vide ārvalstniekiem izmaksu un dzīves apstākļu ziņā.

LBTU internacionalizācijas mērķis un darbības prioritātes

11. **LBTU internacionalizācijas mērķis** ir nodrošināt universitātē starptautiski konkurētspējīgus studiju un pētniecības procesus, piesaistot tiem augstākās izglītības telpā pieejamos resursus LBTU stratēģisko uzdevumu izpildei, balstoties uz starptautisku atpazīstamību, kvalitatīvu studiju un inovatīvas pētniecības piedāvājumu, attiecības ar ārvalstu institūcijām veidojot uz savstarpējas ieinteresētības un izdevīguma pamatiem.
12. Turpinot jau iepriekšējā periodā iesāktās LBTU starptautiskās aktivitātes, 2023.-2027. gadu periodam tiek noteiktas jaunas **prioritātes**.

LBTU kā zinātnes universitātes atpazīstamība:

- 12.1. paplašināt starptautisko sadarbību pētniecībā, aktīvi iesaistoties ES un citās starptautiskās zinātnes programmās, organizēt ar pētniecību saistītu LBTU pakalpojumu popularizēšanu ārvalstīs, tā paplašinot LBTU atpazīstamību, akadēmiskā personāla zinātnisko pieredzi un papildu finansējuma piesaisti;
- 12.2. mērķtiecīgi un plānveidīgi intensificēt dalību tīklos un partnerībās ar vadošām ārvalstu universitātēm, par prioritāti nosakot sadarbību Eiropas Dzīvības zinātņu universitāšu asociācijas (ICA), Baltijas universitāšu programmas (BUP), Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociāciju (NJF), BOVA – NOVA, kā arī Erasmus+ partnerību ietvarus;
- 12.3. paaugstināt LBTU zinātnisko sasniegumu starptautisko atpazīstamību, iesaistot LBTU Starptautisko ekspertu konsultatīvās padomes (*Advisory Board*) locekļus, uzturot aktīvus kontaktus ar Vāgeningenas universitāti, Zviedrijas Dzīvības zinātņu universitāti, Helsinku universitāti un citām vadošajām nozares universitātēm Eiropā, kā arī piedaloties pētniecības konsorcijs Eiropas un pasaules līmenī, tai skaitā ES programmas “Apvārsnis Eiropa” projektu īstenošanai;
- 12.4. aktivizēt starptautiski atzītu mācībspēku piesaisti studiju programmu īstenošanā LBTU;
- 12.5. nodrošināt LBTU akadēmiskā personāla angļu valodas zināšanu līmeņa uzlabošanu;
- 12.6. plašāk izmantot tiešsaistes iespējas starptautisku konferenču, vebināru, vieslekciju, kvalifikācijas paaugstināšanas u. c. pasākumu organizēšanā.

Pilna laika ārvalstu studējošo piesaiste:

- 12.7. koncentrēt mērķtiecīgu darbu studējošo skaita un studiju kvalitātes uzlabošanai tajās studiju programmās, kurās LBTU šobrīd ir augstākais ārvalstu studējošo īpatsvars; pievērst pastiprinātu uzmanību ārvalstu studentu apmācībai, jau akreditēto programmu uzturēšanai un attīstībai, atjaunojot nepieciešamos studiju materiālus un paplašinot studējošo skaitu;
- 12.8. paplašināt sadarbību ar ES valstīm LBTU biozinātņu un inženierzinātņu studiju popularizēšanā, kā arī veterinārmedicīnas studijas popularizējot Vācijā, Nīderlandē, Somijā, Zviedrijā;
- 12.9. koncentrēt mārketinga aktivitātes uz jau izstrādātajām un aktīvajām LBTU unikālajām studiju programmām ārvalstu studentiem, mērķēti, tās reklamējot valstīs ar augstāko ārvalstu reflektantu potenciālu;
- 12.10. uzlabot rekrutēšanas aģentu darbību attiecībā uz aktīvajām un LBTU unikālajām studiju programmām;

- 12.11. paplašināt e-mārketinga rīku izmantošanu, kas nodrošina plašāku mērķauditorijas aptvērumu, izmantojot profesionālus ārpakalpojumus;
- 12.12. palielināt divdiplomu studiju programmu skaitu kā ārvalstu studējošo stabilas un prognozējamās piesaistes formu, sadarbojoties ar ES dalībvalstīm, Azerbaidžānas, Gruzijas, Turcijas un Uzbekistānas augstskolām;
- 12.13. mērķtiecīgi veidot kontaktus ar vēstniecībām, atbildīgajām ministrijām un citām pārvaldes institūcijām, lai nodrošinātu politisko atbalstu starptautiskās sadarbības aktivitātēm.

Apmaiņas studiju organizācija:

- 12.14. uzlabot Erasmus+ mobilitāti, īpaši saistībā ar jau izstrādātajām un aktīvajām LBTU unikālajām studiju programmām ārvalstu studentiem, aktīvi sadarbojoties ar fakultātēm un ieviešot jaunas Erasmus+ projektu efektivitātes pilnveides metodes;
- 12.15. mobilitātes projektu sagatavošanai starp *Erasmus+* programmas neasociētām trešajām valstīm noteikt prioritāti augstskolām, ar kurām notiek vai arī nākotnē tiek plānota padziļināta sadarbība: Uzbekistānā (Centrālās Āzijas reģions), Azerbaidžānā, Gruzijā, Moldovā (Austrumu reģions), Albānijā, Melnkalnē (Rietumbalkāni). Prioritāšu saraksts var tikt papildināts, ja veidojas abpusēji izdevīgi un perspektīvi kontakti ar jauniem partneriem;
- 12.16. ieviest jaunās Erasmus+ projektu administrēšanas metodes (*Erasmus Without Paper, European Student Card*, u.c.), izpildot universitātes *Erasmus+ Hartas* (ECHE) prasības 2022. – 2027. g. periodam.

Studiju vides un sadzīves apstākļu uzlabošana:

- 12.17. veikt regulāras ārvalstu studējošo aptaujas par apmierinātību ar studiju vidi un sadzīves apstākļiem;
- 12.18. nodrošināt ārvalstnieku vajadzībām atbilstošu, kvalitatīvu studiju, zinātniskā darba un sadzīves vidi;
- 12.19. veicināt ārvalstu studentu integrāciju Latvijas kultūras, sociālajā un nodarbinātības vidē, izmantojot LBTU studentu pašpārvaldes, un *Erasmus Student Network* iniciatīvas, un sadarbojoties ar Jelgavas valstspilsētas pašvaldību.